

Мониторинг и подобување на капацитетот на институциите во справување со организиран криминал и корупција
Monitorim dhe përmirësimi i kapaciteteve të institucioneve në ballafaqim me krimin e organizuar dhe korupsionin
Monitoring and improvement of the institutions capacity's fighting organized crime and corruption

This project is funded by the European Union

МОНИТОРИНГ БРИФ

На судски постапки поврзани со
организиран криминал и
корупција

Издавач:

Коалиција „Сите за правично судење“

Автор:

Проф. д-р Гордан Калаџиџев

Оваа публикација е изработена со финансиска поддршка на Европската унија. Нејзината содржина е единствена одговорност на Асоцијацијата за Демократски Иницијативи и Коалицијата Сите за правично судење и истата не ги одразува ставовите на Европската унија

Достапно единствено како електронско издание

АКТУЕЛНИ СУДСКИ ПОСТАПКИ

Постапките се следени во месец **декември 2019** година кои се водат пред Основниот кривичен суд Скопје

ПРЕДМЕТИ НА СПЕЦИЈАЛНОТО ЈАВНО ОБВИНТЕЛСТВО

Кбр 1413/19 под кодно име „Талир 2“

На **24.12.2019** главната расправа започна со доцнење од 30 минути поради обиди да се контактираат адвокатите на обвинетиот, а се одложи поради отсуство на тројцата бранители на второобвинетиот, од кои двајца од бранителите биле ангажирани во други предмети, а едниот бил на службено патување.

Кбр.1493/17 под кодно име „Тотал“

На **03.12.2019** година главната расправа се одложи по доставено претходно барање на бранителката во овој предмет до судот, за што судот го известил и јавниот обвинител да не доаѓа на закажаното рочиште.

На расправата од **05.12.2019** година странките беа присутни со цел да го договорат текот на изведувањето на доказите.

На **24.12.2019** година на закажаната главна расправа немаше присутни странки, како и судијата не беше присутен во дадениот термин.

Кбр 1904/16 под кодно име „Насилство во Општина Центар“

На **06.12.2019** на главната расправа во доказна постапка се изведе само еден материјален доказ предложен од страна на одбраната со презентирање на содржината на доказот. Расправата се прекина бидејќи во исто време била закажана седница за оцена на обвинителен акт за друг предмет каде како обвинет се јавувал еден од обвинетите во оваа постапка. Наредното рочиште се закажа за 25.12.2019.

На **25.12.2019** на главната расправа одбраната истакна приговори за текот на изведување на доказите, бидејќи дел од доказите заради одново започната постапка повторно се изведуваа на главната расправа, додека пак други материјални докази само се преземаат од записници за одржани рочишта и помеѓу странките настана конфузија во однос на она што е изведено. Судот направи пауза за да може да изврши проверка на изведените докази и после паузата се продолжи со изведување на материјални докази на одбраната – аудиовизуелен запис, со презентирање на содржината на доказот од страна на одбраната. Расправата се прекина поради дополнителна подготовка на одбраната за презентирање на предложените материјални докази.

Кбр 1905/17 под кодно име „Титаник 3“

На **04.12.2019** главната расправа беше одложена поради отсуство на сведок кој се наоѓа во странство, а за чие испитување е доставено и барање до надлежните органи за да се овозможи видеоконференција со сведокот, меѓутоа до сега судот нема повратен одговор поради што ќе се почека до наредното рочиште за да се направи уште еден обид да се повика сведокот. Наредното рочиште е закажано за 29.01.2020 година, како и беа дадени и други термини за главни расправи - 26.02.2020г. и 25.03.2020 година.

Кбр.1959/17 под кодно име „Тортура“

На **02.12.2019** главната расправа продолжи во фаза на доказна постапка на која се изведуваа материјалните докази предложени со листата на докази на обвинителството. Материјалните докази беа изведувани со читање на насловот на доказот од страна на јавниот обвинител.

На **06.12.2019** главната расправа продолжи во фаза на доказна постапка на која се изведуваа материјалните докази предложени со листата на докази на одбраната. По изведување на доказите – снимки од настанот, еден од обвинетите во предметот даде забелешки и појаснување за какви зафати станува збор од полициски аспект.

КОК 3/19 под кодно име „Талир“

На рочиштето од **13.12.2019** странките во постапката се изјаснуваа пред судот на околностите на кои се предложени доказите во листите на докази. По излагањето на странките судот ги извести дека на наредното рочиште ќе донесе решение по повод дозволеноста на доказите предложени во постапката. Наредното рочиште се закажа на 23.12.2019 година, како и беше даден и друг датум 22.01.2020 година за одржување на расправата.

На **23.12.2019** главната расправа воопшто не се одржа од причина што во истата судница беше во тек друго судење, предмет познат во јавноста под наслов „ТНТ“, кој го води истиот судски совет и во кој предмет се опфатени дел од обвинетите по овој предмет, поради што расправата ќе се одржи на претходно определениот термин на ден 22.01.2020 година. Одложувањето на рочиштето е направено претходно, не на закажаниот термин.

КОК 7/18 под кодно име „Титаник“

На главната расправа од **04.12.2019** во доказна постапка се испитуваа 3ца сведоци предложени од страна на јавното обвинителство. Директното испитување од страна на јавниот обвинител беше спроведено со водење на сведоците низ исказот со прашања, додека пак одбраната вкрстено ги испита сведоците кое беше ограничено само на директното испитување.

На главната расправа од **16.12.2019** беа испитани 4ца сведоци предложени со листата на докази на обвинителството. Сведоците беа испитани директно од страна на обвинителството, а потоа одбраната го искористи правото вкрстено да испита дел од предложените сведоци. Двајца од сведоците биле предложени и во листата на докази на одбраната, па поради тие причини едниот сведок беше испитан директно од страна на одбраната, додека пак предлогот за испитување на другиот сведок одбраната го повлече.

На **26.12.2019** година главната расправа продолжи во доказна постапка и на истата се испитуваше сведок предложен од страна на обвинителството. По директното испитување од страна на јавниот обвинител кој го водеше сведокот низ исказот со прашања, одбраната пристапи кон вкрстено испитување, но испитувањето не беше ограничено само на директното испитување, но не беа истакнати приговори од страна на јавниот обвинител, а судот не реагираше на така поставените прашања.

КОК 30/17 под кодно име „Транспортер“

На **02.12.2019** главната расправа беше одложена поради отсуство на една обвинета, за која нејзиниот бранител достави медицинска документација до судот дека истата заради здравствени причини не може да присуствува и да го следи судењето. Расправата се одложи за 05.12.2019 година.

На **05.12.2019** главната расправа продолжи во фаза на доказна постапка на која беше испитан технички советник предложен со листата на докази на одбраната, а беше изведен и вештиот наод и мислење изготвен по барање на одбраната со читање на насловите од сите списи приложени кон вештачењето. Техничкиот советник беше испитан директно од страна на одбраната, а потоа јавниот обвинител го искористи своето право и го испитуваше вкрстено техничкиот советник. Од страна на судот на денешната расправа беше повикан уште еден технички советник предложен со листата на докази на првообвинетиот, но одбраната на првообвинетиот го повлече предлогот за негово испитување. Истиот технички советник бил предложен со листа на докази на други обвинети во овој предмет, при што јавниот обвинител побара истиот да ја напушти судницата, но судот му дозволи да остане техничкиот советник во судницата и да го следи судењето.

Во однос на предложените материјални докази од листата на докази од одбраната на првообвинетиот на денешното рочиште истакнаа дека истите ги повлекуваат, бидејќи истите тие докази се предложени и од страна на друг бранител и ќе бидат изведени по нивниот предлог, а се однесуваат и за првообвинетиот.

На главната расправа од **12.12.2019** беше изнесена одбраната на првообвинетиот со негово сослушување пред судот, најпрво директно од одбраната, а потоа јавниот обвинител вкрстено го испита обвинетиот. Во текот на испитувањето судијата во неколку наврати го опомена првообвинетиот

да одговара конкретно на поставените прашања, а не да врши анализа на доказите, како и истиот да се придржува кон она што е предмет на обвинението, а не да набројува за што сè е наградувана Општина Битола, од причина што истото е ирелевантно во оваа постапка. Исто така, судот го опомена и бранителот на првообвинетиот да внимава на поставените прашања, истите да се кратки, концизни и да се однесуваат на она што е предмет на обвинението.

По завршувањето на испитувањето на првообвинетиот во продолжение на доказната постапка се испита сведок предложен од страна на одбраната на второобвинетиот.

Расправата беше прекината во 16.40 часот поради крај на работното време.

На **17.12.2019** главната расправа продолжи во доказна постапка и на истата беа испитани сведоци предложени од страна на одбраната на второобвинетиот. Одбраната на второобвинетиот директно ги испита сведоците, а потоа јавниот обвинител го искористи правото и вкрстено ги испита сведоците.

На **24.12.2019** главната расправа продолжи во фаза на доказна постапка каде второобвинетиот ја даде својата одбрана. Тој најпрво беше испитан директно од страна на неговиот бранител, а потоа јавниот обвинител имаше прилика вкрстено да го испита обвинетиот. Јавниот обвинител по испитувањето на второобвинетиот побара судот да дозволи да се прочита исказот на обвинетиот даден во претходна постапка бидејќи на денешната расправа обвинетиот дал поинаков исказ. Ваквото барање беше дозволено од страна на судот.

По завршувањето на испитувањето на второобвинетиот во продолжение на доказната постапка се испитаа 3ца сведоци предложени од страна на одбраната на третообвинетиот, најпрво директно од одбраната, а потоа и вкрстено од страна на јавниот обвинител. Наредното рочиште се закажа да продолжи на 16.01.2020 година.

КОК 46/19 под кодно име „Божиновски“

На **24.12.2019** се изведуваа материјални докази од страна на одбраната – известувања добиени од страна на Министерството за надворешни работи. По завршување на изведувањето на доказите, судечкиот совет предложи да се дадат и завршните зборови за што обвинителството се согласи, а додека пак одбраната приговараше на овој предлог бидејќи тоа било спротивно на тоа што било претходно утврдено како динамика на постапувањето во предметот бидејќи било договорено од претходно завршните зборови да се дадат после новата година.

Судечкиот совет одлучи по приговорите на странките, завршните зборови да се дадат на 21.01.2020 год.

КОК 47/17 под кодно име „Таргет Тврдина“

На **12.12.2019** пред почеток на главната расправа јавниот обвинител го замоли судот да ги подучи медиумите да избегнат да ги пренесат исказите на сведоците бидејќи на тој начин се влијае врз

сведоците коишто не се испитани во оваа постапка, а во корелација со член 219 од ЗКП. По советување, судот констатираше дека барањето е неразбирливо бидејќи е спротивно на начелото за транспарентност и јавност на судењето.

Потоа, главната расправа продолжи во доказна постапка каде се продолжи со испитување на сведок во вкрстено испитување од страна на одбраната, при што член на судечкиот совет даваше коментари на поставените прашања од страна на обвинетиот, а по завршување на вкрстеното испитување јавниот обвинител дополнително го испита сведокот за работи кои произлегле од вкрстеното испитување. Поради исцрпување на процесните дејствија расправа се одложи, а поради повикување на нови сведоци.

КОК 51-17 под кодно име „Тарифа“

Главната расправа на **11.12.2019** година започна со доцнење од 25 минути поради АКМИС системот кој беше закочен. Пред да се започне со давање на завршните зборови јавниот обвинител изврши технички исправки во обвинителниот акт, а потоа беа дадени завршни зборови од страна на јавниот обвинител, застапникот на оштетеното правно лице кој се приклучи кон завршниот збор на јавниот обвинител како и едниот адвокат на 1во обвинетиот во овој предмет.

Второобвинетиот има 2ца адвокати кои најавија дека ќе даваат завршен збор, па на денешното рочиште завршен збор даде само еден од адвокатите, додека пак другиот адвокат како и адвокатот на другите 2ца обвинети и самите обвинети своите завршни зборови ќе ги дадат на наредното закажано рочиште на 13.12.2019, а ова поради тоа што завршните зборови на одбраната се обемни и судечкиот совет напомена дека е потребна концентрација за следење на истите, па затоа ја прекина денешната расправа и најави дека истата ќе продолжи на однапред дадениот термин.

На **13.12.2019** главната расправа продолжи со давање на завршните зборови на одбраната. По завршување со давање на завршните зборови судот закажа објава на пресуда на 27.12.2019 година.

На **27.12.2019** година судот јавно ја изрече пресудата со која за точката 1 од обвинителниот акт двајца обвинети се ослободуваат од обвинение, додека пак за другите точки од обвинителниот акт изрече осудителна пресуда со ефективна казна затвор во рок од 3 години за сите тројца обвинети.

Судот ги задолжи обвинетите да ја надоместат и штетата на правното лице, едниот обвинет во висина од 30,000 евра додека пак другиот обвинет во висина од 20,000 евра.

КОК 52/17 под кодно име „Траекторија“

На **19.12.2019** главната расправа се одложи поради отсуство на еден од обвинетите, а поради друго судење на обвинетото лице кое било закажано во ист период. Претседателот на судечкиот совет извести дека тој бил информиран за судењето на обвинетиот и неговото отсуство денеска и дека денешната расправа ќе се одложи поради итност на другиот предмет. Второобвинетиот во оваа

постапка даде приговор на одложувањето и напомена дека треба да се почитуваат и правата на другите обвинети во постапката.

На **27.12.2019** главната расправа продолжи во доказна постапка и на истата се испитуваше вештак од областа на градежништвото предложен со листата на докази на обвинителството. Одбраната вкрстено го испита вештото лице. При испитувањето јавниот обвинител даваше приговори на поставените прашања кои во најголем дел беа прифатени од судечкиот совет.

КОК 53/17 под кодно име „ТНТ“

На главната расправа од **18.12.2019** пред почнување еден од бранителите во оваа постапка побара изземање на еден од судиите поротници од причина што за неколку дена го исполнува условот на стекнување на години со кои нема да може повеќе да ја врши поротничката функција. На ова судечкиот совет кажа дека ова се обиди само за одлагање на предметот и нема да дозволи правдата да се заобиколува со разни барања и процедури.

Потоа, на главната расправа беа повикани двајца сведоци – вешти лица предложени од страна на обвинителството, при што јавниот обвинител директно ги испитуваше вештите лица, а потоа одбраната го искористи своето право и вкрстено ги испита. При текот на испитувањето судот внимаваше на поставените прашања и без дадени приговори од страна на странките, а исто така и по истакнат приговор. Исто така, судот го искористи своето право да поставува прашања на вештите лица за појаснување на веќе дадени одговори. При вкрстеното испитување судечкиот совет коментираше во однос на прашања поставени од одбраната.

При вкрстеното испитување обвинетите и нивните бранители поставуваа исти прашања, на кои вештите лица веќе имаа дадени одговори, за што судечкиот судија неколку пати ги опомена обвинетите и бранителите дека со ваквото однесување нема ништо да постигнат и дека ако треба рочиштето ќе трае деноноќно сè со цел конечно да се оконча оваа судска постапка.

Главната расправа траеше до 20,25 часот. Наредната расправа се закажа за наредниот ден во 9,30 часот, за што дел од одбраната приговараше бидејќи еден од обвинетите имал закажано друго рочиште за друг предмет, но судечкиот совет не ги прифати ваквите приговори.

Главната расправа на **19.12.2019** година се одложи поради отсуство на 3ца бранители.

На **20.12.2019** главната расправа продолжи во доказна постапка и на истата второбвинетиот ја даде својата одбрана. Бранителот директно го испитуваше обвинетиот и поради должината на исказот, расправата се одложи за 23.12.2019 за да може јавниот обвинител да се подготви за вкрстено испитување на обвинетиот.

Главната расправа на **23.12.2019** година се одложи поради отсуство на обвинет за кој одбраната го извести судот дека истиот бил физички нападнат претходниот ден.

На **24.12.2019** главната расправа се одложи поради отсуство на обвинет за кој неговиот адвокат достави медицинска документација.

КОК 57/17 под кодно име „Топлик“

На рочиштето од **03.12.2019** се испитуваа 3ца сведоци предложени од страна на одбраната. Сведоците најпрво беа испитани директно, а потоа и обвинителството имаше прилика вкрстено да ги испита. При вкрстеното испитување одбраната имаше неколку приговори на прашањата поставени од јавниот обвинител поради поставување прашања надвор од директното испитување, но судот не ги прифати приговорите.

КОК 60/17 под кодно име „Трезор“

На **10.12.2019** година почетокот на главната расправа доцнесе повеќе од 15 минути поради неспроведување на обвинетиот од притвор во судот. Потоа, истиот веднаш штом беше спроведен во судницата, пред почнување на судењето, се пожали дека претходните неколку дена чувствувал дека му се влошува здравствената состојба поради што упорно барал лекарска помош, меѓутоа истата не му била пружена сè до пред почнување на судењето каде му бил измерен висок крвен притисок. По истакнување на овие наводи судијата направи пауза и се повика екипа од итна медицинска помош, за да може да се утврди здравствената состојба на обвинетиот. Медицинската екипа утврди дека обвинетиот во овој момент е со нормален притисок, како резултат на терапијата која што ја примил претходно пред спроведување од притвор во судот. Судијата го упати обвинетиот писмено да се обрати до судијата кој го определил притворот, со цел да се укаже на неговата состојба.

Потоа, главната расправа продолжи во фаза на доказна постапка на која беа изведени материјалните докази предложени со листата на докази на обвинителството, со читање на насловот на доказот од страна на јавниот обвинител. Главната расправа се прекина во 13,30 часот бидејќи член на судечкиот совет имал закажано друго судење за предмет кој е притворски и се донесе решение доказната постапка да продолжи на 28.01.2020 година.

КОК 64/17 под кодно име „Тендери“

На **17.12.2019** година главната расправа продолжи во доказна постапка на која беа испитани 2ца сведоци предложени со листата на докази на одбраната. Сведоците беа директно испитани од страна на одбраната, а потоа јавниот обвинител пристапи кон вкрстено испитување. На денешната расправа беше повикан уште еден сведок предложен од одбраната но на денешното рочиште одбраната истакна предлог за повлекување на овој сведок со образложение дека работната позиција на сведокот не била поврзана со предметот. Јавниот обвинител се согласи со ваквиот предлог, иако наведе дека пред да почне испитувањето на сведоците одбраната треба да наведе на кои околности истите ги предложило, се со цел да не се злоупотреби предлагањето на докази од страна на одбраната. По истакнувањето на ваквиот приговор, одбраната пред да започне со испитување на сведоците ги наведуваше околностите за кои тие се повикани денеска да го дадат својот исказ.

КОК 66/17 под кодно име „Монструм“

На **12.12.2019** година главниот претрес продолжи во фаза на дополние на доказната постапка на која се изведуваа материјални докази и докази прибавени со ПИ-мерки. При изведувањето на Пи-мерките јавноста беше исклучена поради заштита на лични податоци на лице вработено во УБК.

На **27.12.2019** на главниот претрес продолжи во фаза на дополние на доказна постапка и се презентираше доказ аудио визуелен запис предложен од страна на одбраната. Претресот се одложи поради прибавување на дополнителен материјален доказ.

КОК 99/16 под кодно име „Шпион“

На **23.12.2019** се дадоа завршните зборови од страна на обвинителството, одбраната и обвинетите.

Пред почнување на претресот судот констатираше дека прво обвинетиот во предметот уредно викан за денешниот претрес, не е присутен. Неговиот бранител кажа дека обвинетиот е болен со температура и дека нема да присуствува на денешниот претрес. Судечкиот судија истакна дека ова го смета како намерно одолговлекување на постапката, и по консултација со другите обвинети во постапката и јавниот обвинител донесе решение со кое постапката за прво обвинетиот ја раздвои и за истиот нареди стражарно донесување на наредниот закажан претрес, а за останатите обвинети претресот продолжи во фаза на давање на завршни зборови. На 21.01.2020 се закажа објава на пресуда.

ПРЕДМЕТИ НА ЈАВНОТО ОБВИНИТЕЛСТВО ЗА ГОНЕЊЕ НА ОРГАНИЗИРАН КРИМИНАЛ И КОРУПЦИЈА

КОК 38/19 под кодно име “Ликвидација“

На **05.12.2019** главната расправа продолжи во фаза на доказна постапка, и беа испитани двајца сведоци предложени од страна на јавното обвинителство. На одбраната и беше дадена можност за вкрстено испитување на сведоците но истата не беше искористена. При испитување на сведоците, беа користени искази кои биле дадени во претходна постапка, заради потсетување на околности на кои не се сеќавал сведокот. Судот го искористи своето право согласно чл. 383 став 5 да поставува прашања, но испитувањето прерасна во посебно испитување, односно беа поставувани прашања за разјаснување на факти кои не биле доволно разјаснети во обвинителниот акт.

КОК 88/15

На главната расправа од **04.12.2019** се презентираа материјални докази предложени од страна на обвинителството, а добиени од оштетеното правно лице. Материјалните докази се изведуваа преку презентирање на нивната содржина од страна на судот. Еден од материјалните докази - Пресуда од словенски суд, не беше преведена на македонски јазик, по што судот го задолжи оштетеното правно лице во рок од две недели да достави превод на пресудата и истата да биде доставена и до одбраната.

КОК 89/19

На **17.12.2019** главната расправа продолжи во доказна постапка на која се испитаа двајца сведоци предложени од страна на јавното обвинителство. По завршување со директното испитување, претседателот на судечкиот совет побара од странките да завршат на денешната расправа само со директното испитување, а во насока на исцрпниот исказ на сведоците и поради многу нови факти и околности кои советот ги дознал на денешната расправа. Јавниот обвинител истакна дека нема потреба да се одолговлекува постапката како и да се повикуваат сведоците повторно, додека пак одбраната побара дека одлагањето ќе биде во нивна корист за да можат да го добијат записникот со исказот на сведоците и да се подготват за вкрстено испитување.

Судот го одложи рочиштето и донесе решение на следното рочиште да се повикаат повторно истите сведоци и да се испитаат вкрстено.

КОК 115/16 под кодно име „Еразмус“

На **10.12.2019** главната расправа продолжи во фаза на доказна постапка и на истата беше испитан сведок предложен во листата на докази на јавното обвинителство. Сведокот најпрво беше испитан директно испитан, а потоа одбраната ја искористи можноста и вкрстено го испита сведокот. Судот во текот на испитувањето водеше сметка за поставените прашања. Странките исто така во текот на испитувањето истакнуваа приговори за начинот на поставените прашања, кои приговори беа забележани на записник.

На **23.12.2019** главната расправа продолжи во доказна постапка. На расправата 2ца од обвинетите ја дадоа својата одбраната пред судот, и беа испитани директно од нивните бранители, а потоа јавниот обвинител вкрстено ги испита обвинетите. Главната расправа се одложи поради подготовка на завршните зборови на странките.

КОК 116/19 под кодно име „Рекет“

На **03.12.2019** година главната расправа започна со доцнење од 1 саат поради спроводот од притвор на првообвинетиот затоа што бил на лекарски преглед. Обвинетиот кажа дека не се чувствува добро за да може да го следи судењето. Судот донесе решение да се направи пауза од 1 саат и се повика

брза помош за да може да се направи преглед на обвинетиот, по што се констатираше дека обвинетиот имал стресна реакција, но дека може да продолжи да го следи судењето.

Потоа, започна главната расправа, се утврди идентитетот на обвинетите и се дадоа воведни говори од страна на јавниот обвинител, бранителите и обвинетите. Од воведните говори на јавниот обвинител и обвинетите делумно можеше да се разбере кои решавачки факти ќе се докажуваат во текот на оваа постапка. Зцата обвинети беа прашани од страна на судот дали разбираат за што се обвинети, за што потврдно одговорија, а потоа судот им ги наброи правата кои ги имаат во постапката, односно правото на бранител, правото да се бранат со молчење или да дадат исказ, да даваат забелешки, да изнесуваат докази во своја одбрана и да поставуваат прашања на сведоците и вештаците, и побара од обвинетите да се произнесат по однос на вината. Второобвинетиот во овој предмет се изјасни пред судот дека се чувствува виновен и дека сака да ја призна вината. Првообвинетиот и трето обвинетата се изјаснија дека не се чувствуваат виновни по однос на делото кое им се става на товар.

По признанието на вина, судот ја раздвои постапката за второобвинетиот и заведе нов предмет под број КОК 131/19. После утврдувањето на судот во врска со даденото признание закажа објава на пресуда поради признание на вина на 04.12.2019 година.

Одбраната на другите двајца обвинети во предметот истакнаа предлог до судот да се издвојат докази – аудио и видео снимки кои се предложени од страна на јавниот обвинител, а прибавени преку сведок во оваа постапка бидејќи истите биле стекнати на нелегален начин. Судот го одби ова барање поради јавниот интерес на овој предмет. Судот закажа повеќе рочишта за одржување на главната расправа во текот на месец јануари.

На **04.12.2019** година судот јавно ја објави пресудата за раздвоената постапка **КОК 131/19** со која му изрече на второ обвинетиот ефективна казна затвор во траење од 3 години, и согласно член 47 од КЗ во изречената казна затвор на обвинетиот му се засметува и времето поминато во притвор и во куќен притвор сметано од 15.07.2019 година до правосилноста на пресудата, односно до започнување со издржување на казната, но најдолго додека не истече времето на траење на изречената казна затвор.

На **06.12.2019** главната расправа продолжи со доказна постапка и се испитуваше 1 сведок кој што е предложен со листата на докази на обвинителството и на одбраната. Поради овие причини и економичност на постапката редоследот на испитувањето на сведокот се одвиваше:

-директно од ЈО

-вкрстено од одбраната на првообвинетиот

-директно од одбраната на првообвинетиот

-вкрстено од одбраната на второобвинетата

-дополнително од ЈО.

Судот не дозволи вкрстено испитување од страна на ЈО.

Со оглед на тоа дека и одбраната на второобвинетата го има предложено истиот сведок за директно испитување адвокатот побара да го испитаа откако ќе се изведат материјалните докази, но судот

ваквиот предлог го одби и образложи дека повторно ќе може да се испита сведокот во дополнение на доказна постапка. Во текот на главната расправа учесниците во постапката како и сведокот беа опоменати на записник поради непочитување на редот во судницата.

На **10.12.2019** на главната расправа во доказна постапка се испитуваа 2ца сведоци предложени од страна на јавното обвинителство и со листата на докази на одбраната. Поради економичност и ефикасност на постапката сведоците беа испитани директно од јавниот обвинител и одбраната, а потоа вкрстено само од одбраната. При директното испитување од страна на јавниот обвинител беше поставено едно прашање и сведоците исказот го даваа во форма на раскажување на се она што се сеќаваат, а е поврзано со предметот. Расправата се прекина поради повикување на нови сведоци.

На **25.12.2019** на главната расправа во доказна постапка беа испитани 3ца сведоци предложени од страна на обвинителството. Најпрво директно се испитаа сведоците од страна на јавниот обвинител, а потоа одбраната ја искористи можноста и вкрстено поставуваше прашања на сведоците. При испитувањето на сведоците беа користени изјави дадени во претходна постапка поради различни искази на денешното рочиште. Исто така, на сведоците им беа предочувани докази во текот на испитувањето.

На **27.12.2019** на главната расправа беа испитани 2ца сведоци предложени со листата на докази на јавното обвинителство. Сведоците беа испитани директно од јавниот обвинител, а потоа вкрстено од страна на одбраната. Приговорите беа нотирани на записник додека пак судот во текот на испитување внимаваше на поставените прашања од страна на странките во постапката и без истакнати приговори.

Коментар:

Од набљудуваните рочишта се забележува трендот на одолговлекување на постапката првенствено поради отсуство на бранителот и на обвинетиот, а поретко и на јавниот обвинител. Во определени случаи причини за одлагањето се и неусогласеноста помеѓу судските календари на судечките судии и овластените тужители, така што им се преклопуваат однапред закажани рочишта за различни предмети. Сметаме дека ваквата практика би требало да се отстрани со навремено нотирање на закажаните рочишта во АКМИС системот и придржување до закажаните рочишта од страна на судот и јавниот обвинител.

Дотолку повеќе правилното управување со рочиштата би ја отстранило практиката кога определени рочишта би траеле предолго, дури и по завршување на работното време на судот, само поради оправдување на фактот дека определен предмет е под ризик да застари. Токму затоа сметаме дека судот за да ги одбегне ваквите случаи би требало да ги користи сите процесни механизми кои што му се нарасполагање за навремено управување со предметот, а особено имајќи ги предвид одредбите кои што се предвидени во ЗКП за определување на дополнителни судии или судии поротнии во судечкиот совет, особено доколку во конкретните случаи е познато дека поради возраста определени членови на судскиот совет треба да се пензионираат, а со тоа и во услови на недовршена главна расправа истата нужно да треба да започне од почеток, со што се оптоварува рокот за застареност во конкретните случаи. Разбирливо, во вакви случаи обвинетиот и неговиот бранител, би ги искористиле сите процесни можности за да го одолговлечат решавањето.

Може да се констатира дека опстојува практиката кај судот наместо по завршеното вкрстено испитување да постави прашање само во насока на расчистување на определени факси, согласно неговата надлежност уредена во ЗКП, судот да спроведе целосен распит на сведокот или на обвинетиот. Сметаме дека оваа практика на судот би требало да биде ограничена, особено имајќи го предвид фактот дека судот во текот на директното и вкрстеното испитување на сведоците внимава на дозволеноста на прашањата, а согласно на тоа и не би требало да прави упад во теоријата на случајот на странките преку неговото дополнително испрашување.

Определни проблеми увидовме во насока на нецелосното нормирање на улогата на техничките советници во ЗКП, особено во случајот пога има повеќе сообвинети и кога овие технички советници се именувани за поединечни вештачења. Па така, сосема оправдана е дилемата дали во вакви услови судот би требало да го остави техничкиот советник во судницата или да го отстрани до доаѓањето на ред на сведочење на вештакот за кој конкретниот технички советник е предложен на лситата на докази. Токму оваа практика, заедно со практиката за утврдувањето на начинот на изведување на материјалните докази, сметаме дека би требало да се доуредат во следните измени на ЗКП, а со цел имање на унифициран начин на постапување од страна на судовите во овие случаи.

Исто така, сметаме дека судот би требало да го почитува редоследот на изведување на докази предложен од страна на странките и да се отстрани практиката еден ист сведок кој е почен како сведок на двете страни да биде испитан на едно рочиште. Ова од причина што тој сведок сведочи различни околности, кои во зависност од теоријата на случајот на странката има смисла да биде изведен во согласност со редоследот на изведување на доказите, согласно теоријата на случајот. Во спротивно, сегашната практика води кон бесмисленост на изведувањето на сведочењето на сведокот како доказ, а

со самото тоа и странката која последователно би требало да го изведе истиот сведок како доказ, најчесто и да се откаже од доказната вредност од ова лице. Па така, и покрај фактот дека на овој начин едно исто лице би се повикувало на два наврати пред судот, сметаме дека во насока на остварувањето на фактичката потрпепеност на убеденоста на судот надвор од разумно сомневање ваквиот товар на траењето на кривичната постапка е оправдан.

Во насока на изведувањето на доказите, се уште се чини оправдан аргументот дека странките доаѓаат неподготвени при изведувањето на исказите на сведоците. Па така, за жал, сè уште се поставуваат неправилни прашања или уште полошо од судот се бара одлагање заради подготовка на вкрстеното испитување, со што само се нарушува динамиката и веродостојноста на исказот на сведокот. Ова од едноставна причина што вкрстеното испитување има смисол само доколку е непосредно последователно на директното испитување со што би се увиделе евентуалните неконзистентности на исказот даден во директното сведочење.

Од набљудуваните рочишта се увиде една интересна практика, кога еден од обвинетите на главната расправа го призна делото, а со тоа и судот веднаш постапката ја раздвои и за ова лице донесе пресуда. Овој пример само ја апострофира потребата од преиспитување на ова решение од ЗКП, бидејќи во овие случаи се чини дека обвинетиот што ја призна вината може да добие поинаков исход од другите обвинети во кривичната постапка, и покрај фактот дека се работи за обвинети лица кои заедно го сториле делото, а сходно на тоа би требало и да ја делат судбината на истото, се разбира корегирано согласно сопствената умисла на секој од соизвршителите.